

ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව
 இலங்கைப் பரீட்சைத் திணைக்களம்
 Department of Examinations, Sri Lanka

අධ්‍යයන පොදු සහතික පත්‍ර (උසස් පෙළ) විභාගය, 2026
 கல்விப் பொதுத் தராதரப் பத்திர (உயர் தர)ப் பரீட்சை, 2026
 General Certificate of Education (Adv. Level) Examination, 2026

බුද්ධ ධර්මය
 பொத்தம்
 Buddhism

41 S I

පැය දෙකයි
 இரண்டு மணித்தியாலம்
 Two hours

උපදෙස්:

- * සියලු ම ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සපයන්න.
- * උත්තර පත්‍රයේ නියමිත ස්ථානයේ ඔබගේ විභාග අංකය ලියන්න.
- * උත්තර පත්‍රයේ, පිටුපස දී ඇති උපදෙස් ද සැලකිල්ලෙන් කියවා පිළිපදින්න.
- * ප්‍රශ්න අංක 1 සිට 50 තෙක් එක් එක් ප්‍රශ්නයට නිවැරදි හෝ වඩාත් ම හඳුනාගත හෝ පිළිතුර (1), (2), (3), (4), (5) යන වර්ණ අකුරෙන් තෝරාගෙන, එය උත්තර පත්‍රයේ පසුපස දැක්වෙන උපදෙස් පරිදි කතිරයක් (X) යොදා දක්වන්න.

1. නව අරහන් බුදුගුණ ඇතුළත් ගාථා පාඨයෙහි විජ්ජාචරණසම්පන්න බුදුගුණයෙහි අන්තර්ගත අෂ්ට විද්‍යාවන්ගෙන් එකක් නම්
 - (1) ආසාදානුසය ඥාණයයි. (2) ථානඅවධාන ඥාණයයි.
 - (3) සම්මත්ථගාමිකීංචිට්ඨා ඥාණයයි. (4) කම්මවිපාක ඥාණයයි.
 - (5) මනෝමයඉද්ධි ඥාණයයි.
2. මහාසීහනාද සූත්‍රය අනුව බුදුරජාණන් වහන්සේ දසවිධ ඥාණ බලයෙකින් යුක්ත වූ අතර එයින් එකක් නම්
 - (1) ආසව්‍යමය ඥාණයයි. (2) අකම්පන ඥාණයයි.
 - (3) අනාවරණ ඥාණයයි. (4) ඉද්ධිවිධ ඥාණයයි.
 - (5) සම්මඤ්ඤාන ඥාණයයි.
3. කමත් වහන්සේ හැදින්වීමට සුදුසු නාමය 'බුද්ධ' යන්න බව බුදුරජුන් විසින් ම ප්‍රකාශ කරන ලද්දේ,
 - (1) අරියපරියේසන සූත්‍රයේදී ය. (2) දෝණ සූත්‍රයේදී ය.
 - (3) ධම්මෙත්තකල්පවත්තන සූත්‍රයේදී ය. (4) මහාගෝචින්ද සූත්‍රයේදී ය.
 - (5) නිබ්බේධික සූත්‍රයේදී ය.
4. ඉතා ප්‍රියසිලී ශාස්තෘවරයෙකු වූ බුදුරජුන් කමත්වහන්සේ හමුවට එන්නවුන් පළමුව නිහඬමානීව අමතන බව සිය පිරිසට ප්‍රකාශ කරන ලද්දේ,
 - (1) කොසොල් රජතුමා විසිනි. (2) විශාඛා උපාසිකාව විසිනි.
 - (3) ආනන්ද මහතෙරුන් විසිනි. (4) රජගහනුවර සිටුතුමා විසිනි.
 - (5) සෝණදණ්ඩ බමුණා විසිනි.
5. බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් ධර්මානුශාසනා සිදු කළ ක්‍රම හතරක් ගැන මහාවග්ගපාළියේ දැක්වේ. ඉන් එක් ක්‍රමයක් වන අට්ඨප්පත්තික යන්නෙන් අදහස් කෙරෙන්නේ,
 - (1) යම් කරුණක් විශේෂයක කරමින් අර්ථකථනය කිරීමයි.
 - (2) යම් සිද්ධියක් මුල් කරගෙන ධර්ම දේශනා කිරීමයි.
 - (3) පුරාවෘත්තයක් ගෙනහැර පා ධර්ම දේශනා කිරීමයි.
 - (4) ශ්‍රාවකයන්ගේ අපේක්ෂාව අනුව ධර්ම දේශනා කිරීමයි.
 - (5) අට ආකාරයකින් කිසියම් ධර්ම කරුණක් ප්‍රකාශ කිරීමයි.
6. "අභික්කන්තං හො ගොතම, අභික්කන්තං හො ගොතම" යනාදී වශයෙන් බුද්ධ දේශනාවට සවන් දුන් බොහෝ ශ්‍රාවකයන් අවසානයේ ප්‍රසාදයට පත්ව කළ ඇගයීම් පෙළ දහමෙහි වාර්තා වේ. එබඳු එක් අවස්ථාවක් හමුවන්නේ,
 - (1) මෙත්ත සූත්‍රයේදී ය. (2) කසිණාරද්වාප සූත්‍රයේදී ය.
 - (3) මහාපටිභික්ඛාන සූත්‍රයේදී ය. (4) සච්චවිහංග සූත්‍රයේදී ය.
 - (5) බ්‍රහ්මජාල සූත්‍රයේදී ය.

7. විනය පිටකය හඳුන්වා දෙමින් එක් ශිෂ්‍යයෙක් ලියූ වාක්‍ය පහතින් එකක් පමණක් නිවැරදි විය. එම වැකිය නම්.
- (1) විනය පිටකය ගිහිවැව්දී දෙපක්ෂයට ම අදාළ ය.
 - (2) නූල යන අර්ථයෙන් විනය යැයි කියනු ලැබේ.
 - (3) හික්ෂු සමාජය ආරම්භයේදී ම විනය පනවන ලදී.
 - (4) විනය පිටකය අදාළ වන්නේ සාමනේර - උපසම්පදා හික්ෂුන්ට පමණි.
 - (5) හික්ෂුන් උපවැදි වීම වැළැක්වීමට ද විනය නීති පනවා ඇත.
8. අභිධර්ම ප්‍රකාරණයක් වූ ධම්මසංගණිය තුළ විස්තර වන කරුණු අතරට ඇතුළත් නොවන්නේ.
- (1) අභිධර්ම මානිකා ය. (2) නාම ධර්මයෝ ය.
 - (3) සුත්තන්ත මානිකා ය. (4) සුවිසි ප්‍රත්‍යයෝ ය.
 - (5) භූතරූපයෝ ය.
9. දුතියසන්ධිවට්ඨික සූත්‍රය අනුව ධර්ම රත්නයෙහි සවැදූරුම් ගුණ අතුරෙන් සන්ධිවට්ඨික යනු.
- (1) බුදුදහම වෙනත් කවර දහමකට වුව ද උපමා කළ නොහැක යන්නයි.
 - (2) නිවැරදි න්‍යායාත්මක දහමක් වෙය යන්නයි.
 - (3) ධර්මය සිතට පමුණුවාගෙන අත්දැකිය යුතුය යන්නයි.
 - (4) ඇස් පතාවිට ම තමාට ම දැන දැක ප්‍රතිඵල උදාකර ගත හැකිය යන්නයි.
 - (5) මනාකොට ප්‍රකාශිත දහමක් යන්නයි.
10. බුදුදහම දේව අනාවරණයක් නොව බුදුරදුන් මනා කැපවීමෙන් සිදු කළ සුදුසු ගවේෂණයෙහි ප්‍රතිඵලයක් බව අවධාරණය වන්නේ.
- (1) මහාපරිනිබ්බාන සූත්‍රයෙනි. (2) අරියපරියේසක උපද්‍යයෙනි.
 - (3) ධම්මදායාද සූත්‍රයෙනි. (4) අවජරියබ්භුත දුත්‍රයෙනි.
 - (5) ධම්මවේනිය සූත්‍රයෙනි.
11. බුද්ධකාලීන භාණ්ඩය ශ්‍රමණ සම්ප්‍රදායට අයත් පටිල පැවිද්දන් හැඳින්විය හැක්කේ.
- (1) නිරුවත් තවුසන් ලෙස ය. (2) පිරිවැරි පිරිසක් ලෙස ය.
 - (3) පටාධරයන් ලෙස ය. (4) ජෛන ශ්‍රාවකයන් ලෙස ය.
 - (5) ආජීවකයන් ලෙස ය.
12. හික්ෂු සමාජය ප්‍රභවය වූයේ විවිධ කරුණු රාශියක් පාදක කරගෙන ය. ඒ අතුරෙන් වඩා නිවැරදි කරුණ ලෙස සැලකිය හැක්කේ.
- (1) බමුණු මතවලට අභියෝග කළ හැකි සංවිධානයක අවශ්‍යතාව මත ය.
 - (2) ආධ්‍යාත්මික සංවර්ධනය වූ බව පරමාර්ථය කොටගත් බෞද්ධ පැවිද්දන්ගේ එකමුතුවක අවශ්‍යතාව මත ය.
 - (3) ශ්‍රමණ පැවිද්දන්ගේ වර්ගාවන්ට එරෙහිව ය.
 - (4) ගිහි සමාජයට නිසිමග පෙන්වාදීමේ එක ම අවශ්‍යතාව මත ය.
 - (5) සමකාලීන රාජ්‍ය පාලකයන්ගේ බලපෑම මත ය.
13. හික්ෂු-හික්ෂුණි උභය සංඝයා උදෙසා බුදුරදුන්ගේ අනුදැනීම මත ක්‍රියාත්මක වූ විවිධ උපසම්පදා ක්‍රම අතර එක් හික්ෂුණියක උදෙසා පමණක් 'දුන්නේ උපසම්පදා' ක්‍රමය භාවිත වූ බව සඳහන් වේ. එම හික්ෂුණිය නම්.
- (1) පුජාපඨි ගෝතමී තෙරණියයි. (2) සුගලා තෙරණියයි.
 - (3) අභිසංකාසි තෙරණියයි. (4) යසෝධරා තෙරණියයි.
 - (5) පටාචාරා තෙරණියයි.
14. හික්ෂු ප්‍රාතිමෝක්ෂයේ දැක්වෙන විනය ශික්ෂාවන් එම ආපත්තිවල ස්වභාවය අනුව කොටස් හතකට වර්ග කර තිබේ. ඒ අතුරෙන් එකක් වන්නේ.
- (1) අනියත (2) නිස්සය (3) ආසවට්ඨානිය (4) උක්ඛෙපනිය (5) පබ්බාජනිය
15. බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවක සංඝරත්නය දක්ෂිණෙයා ගුණයෙන් යුක්ත ය. ඉන් අදහස් වන්නේ උන්වහන්සේලා.
- (1) පුද්ගලිකව කොට වැදීමට සුදුසු බව ය.
 - (2) දුරබැහැර සිට වුව ද සිවුපසය ගෙන ගොස් පිළිගැනීමට සුදුසු බව ය.
 - (3) පරලොව සැප පතා දෙනු ලබන දානය පිළිගැනීමට සුදුසු බව ය.
 - (4) ඥාතීන්ට පිරිනැමීමට පිළියෙල කරන ලද ප්‍රත්‍ය වුව ද පිළිගැනීමට සුදුසු බව ය.
 - (5) කෙලෙස් සමනය කරන මග වැඩීමට සුදුසු වන බව ය.

16. ආනන්ද මාහිමියන් විසින් මහානාම කාන්තාවන්ට පැහැදිලි කළ පරිදි මහාසංඝයා විසින් පිරිස යුතු සේම පටිපදාවට ඇතුළත් ශීලය නම්,
- (1) ප්‍රාතිමෝක්ෂ සංචාර ශීලයයි. (2) මූල ශීලයයි.
 - (3) පැවිදි දශ ශීලයයි. (4) ආර්ථ අක්මක ශීලයයි.
 - (5) උපෝසථ ශීලයයි.
17. සමකාලීනව සම්භාවිත වූ ඊශ්වර නිර්මාණවාදී සංකල්පය බුදුසමය විසින් බැහැර කරන ලද්දේ,
- (1) බමුණු මතයක් වන බැවිනි.
 - (2) දසවස්තුක මිථ්‍යාදෘෂ්ටියට අයත්වන බැවිනි.
 - (3) එමගින් හේතුඵල ධර්මය බැහැරවන බැවිනි.
 - (4) එයින් ප්‍රබවේකතාවේතුවාදයක් තහවුරු වන බැවිනි.
 - (5) එය කර්මානුකූල නොවන බැවිනි.
18. බුද්ධකාලීන භාරතීය නාස්තිකවාදය පිළිබඳ පහත දැක්වෙන විවරණවලින් නිවැරදි වන්නේ,
- (1) එය පසුබට කවිවායනයේ ඉගැන්වීමකි, යන්නයි.
 - (2) එය උච්ඡේද දෘෂ්ටියෙන් උපන්නකි, යන්නයි.
 - (3) එමගින් ආත්මවාදයට අනුබල ලැබේ, යන්නයි.
 - (4) එය අත්තකිලම්භානුශාසනයට අයත් වේ, යන්නයි.
 - (5) එමගින් සියල්ල කර්මයෙන් සිදුවේ යැයි සැලකේ, යන්නයි.
19. සංජය බෙල්ලටට්ටුත්තයේ වාචසික පසුඵ නිශේධන ක්‍රමයට ඇතුළත් වන්නේ,
- (1) සබ්බං උච්ඡේදනිකි යන්නයි. (2) සබ්බං නත්ථි යන්නයි.
 - (3) සබ්බං ඵකත්තං යන්නයි. (4) එවංතිපි මෙ නො යන්නයි.
 - (5) සබ්බං පුපුත්තං යන්නයි.
20. ප්‍රථමාභිසම්බෝධි සමය ගෙවියත් ම භික්ෂු, භික්ෂුණීන් සඳහා ශික්ෂාපද පැවැත්වීම අවශ්‍යතාව උපන් අතර, එයට තුඩු දුන් රත්තසුද්දමහත්තයා යන්නෙන් කියැවෙන්නේ,
- (1) උගත්කමින් වැඩි භික්ෂුන් බහුල වීම ය.
 - (2) භික්ෂුන්ට බොහෝ ලාභ ප්‍රයෝජන ලැබීම ය.
 - (3) විරාජුඥ භික්ෂුන් බහුල වීම ය.
 - (4) කීර්තිමත් භික්ෂුන් බොහෝ වීම ය.
 - (5) භික්ෂු සමාජය පුරුල් වීම ය.
21. ස්වකීය ශ්‍රාවකයන්ගේ ධර්ම දේශනා කුසලතා අගය කිරීමට බුදුරදුන් බොහෝවිට පෙළඹී ඇති බව පෙළඳනමින් පෙනේ. ඒ අනුව සවිච්ඡිකං සුත්‍ර දේශනාවෙන් පසු චතුරාර්ය සත්‍යය මැනවින් පැහැදිලි කිරීම පිළිබඳව බුදුරදුන් ප්‍රශංසා කර ඇත්තේ,
- (1) ආනන්ද මාහිමියන්ට ය.
 - (2) මහා කච්චාන මාහිමියන්ට ය.
 - (3) මහා කාශ්‍යප මාහිමියන්ට ය.
 - (4) පුණ්ණමන්තානිපුත්ත මාහිමියන්ට ය.
 - (5) සැරියුත් මාහිමියන්ට ය.
22. අග්ගසුද්ද සුත්‍රානත සමාජ පරිණාමය පිළිබඳ වාක්තාන්තයෙන් නොකියවෙන කරුණ වන්නේ,
- (1) සමාජ සංස්ථා බිහිවන්නේ මානව ක්‍රියාකාරකම් අනුවය, යන්නයි.
 - (2) සියල්ල හේතුඵල දහමට අනුව සිදුවේ, යන්නයි.
 - (3) මිනිස් මනසේ ක්‍රියාකාරිත්වය සමාජ විෂමතා ඇති කරයි, යන්නයි.
 - (4) සත්ත්වයා හා ලෝකය පරිණාමයට පත්වන්නේ අදාශ්‍යමාන බලයකිනි, යන්නයි.
 - (5) පරිසරය මිනිසාටත්, මිනිසා පරිසරයටත් බලපායි, යන්නයි.
23. පැවිදි ශ්‍රාවකයන් ධර්මදූත කාර්යයෙහි උනන්දු කළ බුදුරජාණන් වහන්සේ උත්තරන්තේසලායේ දක්ෂතා අගයමින් විවිධ තනතුරුවලට පත් කළහ. එහිදී විවිධ ධර්ම කාර්යයන් අතර අගතනතුර ප්‍රදානය කරන ලද්දේ,
- (1) උපාදි තෙරුන්ට ය. (2) කුමාර කාශ්‍යප තෙරුන්ට ය.
 - (3) මහාකාශ්‍යප තෙරුන්ට ය. (4) ආනන්ද තෙරුන්ට ය.
 - (5) නන්දක තෙරුන්ට ය.

24. සපුනේ යනුවෙන්ම පිණිස ගින්නක් වහන්සේලා සාමූහිකව ගත යුතු ක්‍රියාමාර්ග රැසක් අනුදාන වදාළ බුදුරදුන්. ඒ අතරට ඇතුළත් කර ඇති කරුණක් නම්,
 (1) වෙතෙර විහාර ගොඩනැංවීමයි.
 (2) දහම් පොතටත සම්පාදනයයි.
 (3) ප්‍රාතිමෝක්ෂ සංවරයෙන් සංවර වීමයි.
 (4) අවමසක් පාසා රැස් වී පොතොය පවුරුණු කිරීමයි.
 (5) ගිහි පුජාවට ධර්මය ඉගැන්වීමයි.
25. ප්‍රථම ධර්ම සංගායනාව අවසානයේදී බුද්දානුබුද්දක ශික්ෂාපද මොනවා දැයි ගින්නක් අතර ඒකමතිකත්වයක් නොවූ විට, මහාකාශ්‍යාප මහතෙරුන් වහන්සේ ප්‍රකාශ කළේ,
 (1) මතුටට නැවත සාකච්ඡා කොට තීරණයකට එළඹිය නැති බවයි.
 (2) බුද්දානුබුද්දක යැයි වෙන්කොට නොගෙන සියලු ශික්ෂාපද ආරක්ෂා කිරීම සුදුසුය, යන්නයි.
 (3) එම ශික්ෂාපද සමූහනය කළ යුතු බවයි.
 (4) සතර පාරාජිකාදී ගරුකාරත්ති නැර පෙසු සියලු ශික්ෂාපද බුද්දානුබුද්දක වන බවයි.
 (5) බුදුරදුන් පැනවූ ශික්ෂාපද ගැන තීරණ ගැනීමට ගින්නන්ට අයිතියක් නැති බවයි.
26. තෙවන ධර්ම සංගීතිය නිම කරමින් සම්පාදනය කරන ලද විශේෂ ප්‍රකරණයක් අභිධර්ම පිටකයට එක් කරන ලද බව ඓතිහාසික ශාසනික වාර්තාවල දැක්වේ. එම ප්‍රකරණය නම්,
 (1) නෙත්තිප්‍රකරණයයි. (2) විභංගප්‍රකරණයයි.
 (3) කපාවත්ථුප්‍රකරණයයි. (4) පටිඛානප්‍රකරණයයි.
 (5) යමකප්‍රකරණයයි.
27. බුදුදහම අනුව පහත දැක්වෙන ප්‍රකාශ අතුරෙන් කුමක් නිවැරදි ය. **Mad**
 (1) අනාත්ම යනු ආත්මය මරණින් කෙළවර වීම ය.
 (2) ආත්මයක් ඇතත් එය මරණින් පසු කෙළවර නොවීම අනාත්ම නම් වේ.
 (3) ස්කන්ධාදී සම්භාවයක් මිස ආත්මයක් නැත.
 (4) ආත්ම දෘෂ්ටිය උච්ඡේදවාදයේ පදනම ය.
 (5) නිවන් දක්නා තුරු ආත්මය සසර ගමන් කරයි.
28. සත්ත්වයා හා ලෝකය ධාතු හයකට බෙදා දක්වමින් යථාර්ථය පැහැදිලි කරන අවස්ථාවක් දක්නට ලැබෙන සූත්‍ර දේශනාවක් නම්,
 (1) ධාතුසංසන්දන සූත්‍රයයි. (2) ධාතුනානත්ත සූත්‍රයයි.
 (3) ධාතුවිභංග සූත්‍රයයි. (4) ඉන්ද්‍රියභාවනා සූත්‍රයයි.
 (5) කෝසම්මිය සූත්‍රයයි.
29. විඤ්ඤාණය හඳුන්වා දෙමින් ලියා තිබූ පහත දැක්වෙන වාක්‍ය පහෙන් එකක් පමණක් නිවැරදි ය. එම නිවැරදි වාක්‍යය නම්,
 (1) නිවැරදි අවබෝධය විඤ්ඤාණයයි.
 (2) විඤ්ඤාණය නාමධර්ම ගණයට අයත් නොවේ.
 (3) මනා දැනුමක්විට විඤ්ඤාණය නම් වේ.
 (4) විඤ්ඤාණය යනු මතකයයි.
 (5) අරමුණු දැනගැනීම විඤ්ඤාණයයි.
30. ශ්‍රී සුමංගල ශබ්දකෝෂය අනුව ද්වාරකායානනයෙහි දැක්වෙන 'ආයතන' ශබ්දයෙන් ප්‍රකට වන අර්ථයක් ලෙස සැලකිය නොහැක්කේ,
 (1) සසර දික් කිරීමට ඉවහල් වීම යන්නයි.
 (2) නිවාසස්ථානය යන්නයි.
 (3) කාරණය යන්නයි.
 (4) උත්පත්තිස්ථානය යන්නයි.
 (5) විවිධ සේවාවන් සපයන ස්ථානය යන්නයි.
31. පුද්ගලයන් අතර අනෙත්‍යතා සම්බන්ධය සුරක්ෂිතව හා ඵලදායකව පැවැත්වීමට උපකාරී වන යුතුකම් හා වගකීම් සිගාලෝචන සූත්‍රයේ සද්ධා නම්ස්කාරයෙන් ප්‍රකට කෙරේ. එම සද්ධාවන්ට අදාළ නොවන කරුණ,
 (1) මව්පිය දුරු සම්බන්ධයයි. (2) ස්වාමි සේවක සම්බන්ධයයි.
 (3) අඹු සැමි සම්බන්ධයයි. (4) පාලක පාලිත සම්බන්ධයයි.
 (5) ගිහි පැවිදි සම්බන්ධයයි.

41. ආර්ථික අක්ෂමත ශීලය එනම් නැඟිත්වෙන්ගෙන්,
 (1) මිටිත ආර්ථිකයෙන් වැළකීමේ ශික්ෂාදායක අවදානම සමාජය වන බැවිනි.
 (2) මිටිත ආර්ථිකයෙන් වැළකීම අවදානම ආනිශංස ගෙන දෙන බැවිනි.
 (3) වැරදි ජීවන පිළිවෙත් අධික ඵලදායී ප්‍රතික්ෂේප වන බැවිනි.
 (4) මිටිත ආර්ථිකයෙන් වැළකීම සම්මා ආර්ථික වන බැවිනි.
 (5) පසුබිලිය නැරඹූ විට ගිහියා විසින් සමාජය විය යුතු ප්‍රධාන ශික්ෂා පද අව රා වන බැවිනි.
42. පසුබිලියේ දැක්වෙන තෙවැනි සිල් පදයෙන් කියැවෙන්නේ,
 (1) නිවැරදිව පස්කම් සැට වීදීමයි.
 (2) වැරදි ස්ත්‍රී පුරුෂ ඇසුරින් මිදීමයි.
 (3) මුත්තුවාර් ජීවන ප්‍රතිපදාවයි.
 (4) පසුබිලියෙන් නොඇලීමයි.
 (5) කාමසුඛලිකානුයෝගී ප්‍රතිපදාව බැහැර කිරීමයි.
43. බුද්ධතම අනුව සද්ධානුසාරී, ධර්මානුසාරී ශ්‍රාවකයා ආර්යගතියේ අටවන අංශය වන පසු පසු ඇතිවන පාත්‍රයන් වනු ලබන්නේ,
 (1) චල සද්ධා යනුවෙනි.
 (2) අචල සද්ධා යනුවෙනි.
 (3) අසුලිකා සද්ධා යනුවෙනි.
 (4) අවෙච්චිකා සද්ධා යනුවෙනි.
 (5) සම්පසාදනලක්ඛණ සද්ධා යනුවෙනි.
44. ධනය පිළිබඳ බොද්ධ ආකල්පයට පටනැති ප්‍රධාන ලෙස සැලකිය හැක්කේ මින් කුමක් ද?
 (1) ගිහියා දිවිපැවැත්ම උදෙසා ධනය උපදවා ගත යුතු බව බුදුසමය පිළිගනියි.
 (2) භෞතික ධනාත්‍යායීය ගිහියන් විසින් කෙසේ හෝ සම්පාදනය කළ යුතු ය.
 (3) මිටිත දිවිපැවැත්ම හැරවියා සමයේ පැවැත්ම මගින් ධනය උපදවා ගත යුතු ය.
 (4) උත්සාහයෙන් වර්ධනයෙන් බාහුබලයෙන් සම්පත් ඉටුම්භ උතුම් ය.
 (5) අතහිසෙන්, මුසපත් බවින් හා සාහසිකව ඉටුම්භ නොකළ යුතු ය.
45. ධන ධාතුවකට භෞතික සම්පත් රැකගැනීමත් නිසි කළමනාකරණයත් උදෙසා කුල සූත්‍රය ලබාදෙන උපදේශ අතුරෙන් එකක් නම්,
 (1) විධිමත්ව ගණන් ගිලවූ තබා ගැනීමයි.
 (2) අනවශ්‍ය දෙයට වියපැනැදීම නොකිරීමයි.
 (3) අසීමිත තෂ්ණාවෙන් මුද්‍රා නොවීමයි.
 (4) සම්පත් භාවිතයෙන් වැරදි නොකිරීමයි.
 (5) සිල්වත් ස්ත්‍රීක හෝ පුරුෂයෙකු හෝ නායකත්වයේ තබා කටයුතු කිරීමයි.
46. කාමභෝගී ගණස්ථයාට ධනගීත බව දැකකැපී බුදුරදුන් විසින් පැහැදිලි කරනු ලැබ ඇත්තේ,
 (1) ව්‍යත්තපජ්ජ සූත්‍රයේදී ය. (2) පත්තකම්ම සූත්‍රයේදී ය.
 (3) ඉණ සූත්‍රයේදී ය. (4) අනණ සූත්‍රයේදී ය.
 (5) රාසිය සූත්‍රයේදී ය.
47. ධනයේ පුරස්ථිතභාවය සම්පත් කළමනාකරණයත් උදෙසා පසුබිලිය සංකල්පය ඉදිරිපත් කරන පත්තකම්ම සූත්‍රයේ දැක්වෙන එක් කරුණක් නම්,
 (1) කම්මකාර බලි (2) පුත්තදාර බලි
 (3) පුබ්බපේත බලි (4) මිත්ත බලි
 (5) පුරා බලි
48. පහත දැක්වෙන ප්‍රකාශවලින් බුද්ධතම අනුව නිවැරදි වන්නේ කුමක් ද?
 (1) අද්ධ ඔහුගේ අතර ද ධාතන භාවනා කිරීම සිදු වී ඇත.
 (2) සමථ භාවනාව පැවිද්දන්ට අදාළ නැත.
 (3) කවර අරමුණක වුව සිත එකඟ කර ගැනීම භාවනාවයි.
 (4) භාවනාව පුණ්‍ය ක්‍රියාවක් නොවේ.
 (5) මුලක්ෂණය හා භාවනාව අතර සම්බන්ධයක් නැත.

49. යෝනාවචරයාගේ වර්ත ලක්ෂණ විග්‍රහ කෙරෙන විශුද්ධි මාර්ගයට අනුව 'මුද්ධි' වර්තයාගේ ලක්ෂණ වන්නේ,
- (1) ප්‍රිය අරමුණුවල ඇලෙන, මායා, සාපේක්ෂ ගුණවලින් යුක්ත වන බවයි.
 - (2) විසම ඉරියව් ඇති, රළු කටුක ආහාර ප්‍රියකරන බවයි.
 - (3) ඊන මිද්ධ, උද්ධවච්ඡ කුක්කුච්ච ලක්ෂණවලින් යුක්ත වන බවයි.
 - (4) සිහිනුවණින් වෙහෙසන, වීර්ය සම්පන්න අධික නුවණින් යුක්ත වන බවයි.
 - (5) සමූහයට කැමති, ස්ථිර සිත්ත නැති ලක්ෂණවලින් සමන්විත වන බවයි.
50. සතර ඉරියව්වෙහි ම සතිමත්ථ කටයුතු කිරීම කායානුපස්සනාව නම් වේ. එහි ඇතුළත් ඇවිදයාමට අදාළ වන 'විතිහරණ' යන්නෙන් අදහස් වන්නේ,
- (1) බිම තැබූ පාදය එසවීමයි.
 - (2) පාදය කිසිවක නොගතා පසෙකින් ඉදිරියට යැවීමයි.
 - (3) පය තැබූ තැන ඉක්මවා ඉදිරියට ගෙන යාමයි.
 - (4) පය බිමට පහස් කිරීමයි.
 - (5) පය බිම තබා තද කිරීමයි.

* * *

ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව
 இலங்கைப் பரீட்சைத் திணைக்களம்
 Department of Examinations, Sri Lanka

අධ්‍යයන පොදු සහතික පත්‍ර (උසස් පෙළ) විභාගය, 2026
 கல்விப் பொதுத் தராதரப் பத்திர (உயர் தர)ப் பரீட்சை, 2026
 General Certificate of Education (Adv. Level) Examination, 2026

බුද්ධ ධර්මය II
 பௌத்தம் II
 Buddhism II

41 S II

පැය තුනයි
 மூன்று மணித்தியாலம்
 Three hours

අමතර කියවීම් කාලය - මිනිත්තු 10 යි
 மேலதிக வாசிப்பு நேரம் - 10 நிமிடங்கள்
 Additional Reading Time - 10 minutes

අමතර කියවීම් කාලය ප්‍රශ්න පත්‍රය කියවා ප්‍රශ්න තෝරා ගැනීමටත් පිළිතුරු ලිවීමේදී පමුඛත්වය දෙන ප්‍රශ්න සංවිධානය කර ගැනීමටත් යොදාගන්න.

උපදෙස්:

* I කොටසින් ප්‍රශ්න දෙකක් ද II කොටසින් ප්‍රශ්න තුනක් ද තෝරාගෙන පත්‍රයේ දී පිළිතුරු දෙන්න.

I කොටස

- 'මහාකරුණාව' යන්න නිර්වචනය කරන්න. (ලකුණු 02යි.)
 - සානාදී සංකීලෙසඤාණය හඳුන්වන්න. (ලකුණු 04යි.)
 - බුදුරජාණන් වහන්සේගේ දේශනා විලාස දෙකක් පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 06යි.)
 - බුදුරජාණන් වහන්සේ නිදහස ඇතුළු අයුරු විමසන්න. (ලකුණු 08යි.)
- 'අභිධම්ම' යන්නට අර්ථ සපයන්න. (ලකුණු 02යි.)
 - මජ්ඣිම නිකායාගත පණ්ණාසක හඳුන්වා දෙන්න. (ලකුණු 04යි.)
 - "බුදුදහම ආත්මවාදයක් නොවේ." පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 06යි.)
 - බුදුදහමින් සියලු අත්තනාමී අදහස් බැහැරවන අයුරු විමසන්න. (ලකුණු 08යි.)
- 'හික්ඛු' යන්න අර්ථ දක්වන්න. (ලකුණු 02යි.)
 - හික්ඛුව නිරතුරු ප්‍රත්‍යාවේක්ෂා කළ යුතු කරුණු හතරක් පෙන්වා දෙන්න. (ලකුණු 04යි.)
 - සරණාගමන උපසම්පදාව පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 06යි.)
 - හික්ඛුන්ගේ සාමූහික සහජීවනය උදෙසා සාංඝික ක්‍රමයේ වැදගත්කම විමසන්න. (ලකුණු 08යි.)

II කොටස

- අතිරියවාදය පිළිබඳ විවරණයක් සපයන්න. (ලකුණු 08යි.)
 - එම ඉගැන්වීම් පිළිබඳ බෞද්ධාකල්පය පෙන්වා දෙන්න. (ලකුණු 12යි.)
- බුද්ධකාලීන භාරතීය සාස්ත්‍රිකවාදය හඳුන්වා දෙන්න. (ලකුණු 08යි.)
 - ත්‍රිලක්ෂණය බුදුදහමේ මූලික ඉගැන්වීමක් වන බව පෙන්වා දෙන්න. (ලකුණු 12යි.)
- අවලෝකනම පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 08යි.)
 - අවලෝකනමෙන් නොසැලීමෙන් ගොඩනැගෙන ජීවන දර්ශනය විමසීමට ලක් කරන්න. (ලකුණු 12යි.)
- දුක්ඛ ආර්ය සත්‍යය ධර්මානුකූලව විවරණය කරන්න. (ලකුණු 08යි.)
 - දුක්ඛ අත්මිදීම පිණිස ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගය යොමු වී ඇති අයුරු පෙන්වා දෙන්න. (ලකුණු 12යි.)
- පටිච්චසමුප්පාද දේශනාවට ඇතුළත් කෙටි සූත්‍රය හඳුන්වා දෙන්න. (ලකුණු 08යි.)
 - යථාභූතඤාණදක්ෂණය සඳහා පටිච්චසමුප්පාද අවබෝධය ඉවහල් වන අයුරු පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 12යි.)